

kezdése után két éven át legalább fél tanévig előadást nem tart, magántanári jogosultsága megszűnik. A magántanárok a rendes és rendkívüli tanárokkal egyenlő érvényű előadás-látogatási bizonyítványokat állítanak ki.

9. §. Az egyetem megnyitása alkalmával a tandíjakat a fennálló viszonyok figyelembevételével, a jövőben pedig úgy a tan-, mint a szigorlati díjakat is a tudománykarok meghallgatása után, a közoktatásügyi miniszter állapítja meg. A tudománykarok a tan- és szigorlati díjakat szegény hallgatóknak elengedik.

10. §. Ezen egyetem az 1872/3-ik tanév kezdetével megnyitják és a kormánynak az egyetem szervezésére nézve tett eddigi intézkedései jóváhagyatnak.

11. §. E törvény végrehajtásával a közoktatási miniszter bízatik meg.

### **3. A m. kir. Ferencz József Tudományegyetem alapító levele.**

(Közölve a vk. miniszter 1881. évi január 11-én 727. sz. a. kelt rendeletével.)

Ö cs. és apost. kir. Felsége múlt évi december hó 19-ről 35.389. szám alatt kelt legaláz. előterjesztésemre folyó évi január hó 4-én kelt legf. elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a kolozsvári tudomány-

egyetem részére, a bemutatott tervezet szerinti alapító oklevél — a királyi rendeletek szokott alakjában kiállíttassék és kiadassék.

Ezen alapító oklevél hivatkozással az 1872. évi XIX. törvénycikkre, az ez által felállított s az 1872—3. tanévvel tényleg megnyílt kolozsvári m. kir. tudomány-egyetemnek az azon törvénycikkben megírt ideiglenes szervezetét s abban adott jogait és kiváltságait újólág is megerősítvén s ezen tudomány-egyetemet minden jövőendő időkre nézve megalapítotttnak és megerősítettnek nyilvánítván, megengedi egyszersmind, hogy a jövőre „Ferencz-József“ m. kir. tudomány-egyetem címet viselhessen s e címet az általa kiadandó hivatalos iratokban és oklevelekben, valamint hivatalos pecsétjében is használhassa.

\*

Az 1898. évi június hó 5-én, az egyetem alapításának 25. évfordulója emlékére tartott ünnepélyes közgyűlésen kihirdetett „alapító oklevél“ szószerint így szól:

„Mi

Első Ferencz József, Isten kedvező kegyelméből Ausztriai császár; Magyar, Cseh, Dalmát, Horvát, Tót, Holic, Lodomér, Ráma, Szerb, Kun és Bolgár országok Apostoli, úgy Illyria, Jeruzsálem stb. Királya; Ausztria főhercege; Toscana és Krakó nagyhercege; Lotharingia, Salzburg, Steyer, Korontán, Krajna és Bukovina hercege; Erdély nagyfejedelme; Morvai örgróf, Fel- és

Al-Slázia, Modena, Parma, Piacenza, Gnastalla, Osvieczim és Zátor, Teschen, Friaul, Ragusa és Zára stb. hercege; Habsburg, Tirol, Kyburg, Görz és Gradiska grófja; Trient és Brixen fejedelme; Fel- és Al-Luzsica s Istria örgrófja; Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg stb. grófja; Triest, Kattaró és a Szláv örgrófság Ura stb., stb.

Emlékezetül adjuk ezennel, tudatván mindenekkel, kiket illet, hogy miután a Mi hozzájárulásunkkal a magyar országgyűlésen alkotott és Általunk szentesített 1872-dik évi XIX-dik törvénycikkkel szabad kir. Kolozsvár városunkban magyar királyi tudomány-egyetem állított fel és az 1872—73-ik évi tanévvel működését tényleg megkezdette és azóta is, immár huszonöt esztendeje áldásosan folytatja, a miben atyai szíviünknek öröme telik, a nevezett tudomány-egyetem törvényes tanácsa, őszintén kedvelt Híviünk, dr. Wlassics Gyula belső titkos tanácsosunk, vallás- és közoktatásügyi magyar ministerünk útján azon legalázatosabb kérést terjesztette Felségünk elé, hogy a fent nevezett tudomány-egyetem számára, fennállásának és működésének huszonötödik esztendeje alkalmából, alapító oklevelünket kegyelemből kiadni méltóztassunk.

Minthogy az 1872-dik évi XIX-dik törvénycikk a létesített és immár huszonöt esztendő óta áldásosan működő tudomány-egyetemnek szervezetét s abban adott jogait és kiváltságait meg-

állapítja, ezen tudomány-egyetemet minden jövőendő időkre nézve a törvény által megállapított-nak és megerősítettnek nyilvánítjuk. — Mivel pedig ezen tudomány-egyetem törvényes tanácsa annak idején vallás- és közoktatásügyi magyar minsterünk néhai Trefort Ágoston útján azzal a legalázatosabb esedézzel járult királyi szinünk elé, hogy az egyetem a Mi királyi Nevünket viselhesse címében s számára alapítóoklevelünk kiállítassék és Mi ezen legalázatosabb kérelem-sunkkal atyai hajlandóságunknál fogva helyet adni méltóztattunk: miként akkor megengedtük, úgy most is, említett elhatározásunkat jelen oklevelünkkel megerősítve, megengedjük, hogy az 1872. évi XIX. törvénycikk által Kolozsvár szabad királyi városunkban felállított tudomány-egyetem „Ferencz József magyar királyi Tudomány-Egyetem“ címet viselhessen és ezen címet az általa kiadandó hivatalos iratokban és oklevelekben, valamint hivatalos pecsétjében is használhassa. Mindezeknek emlékéül és örök jeléül a többször említett kolozsvári Ferencz József magyar királyi tudomány-egyetem számára az erkölcsösség és a tudományok eredményes művelése és terjesztése terén betöltött 25 éves működése alkalmából sajátkezü aláírásunkkal és apostoli magyar királyi függő pecsétünkkel megerősített jelen alapító-, illetve kiváltság-levelünket tartottuk kegyelmesen kiadandónak és engedendőnek. — Kelt a Mi őszintén kedvelt

Hívünk, tekintetes doktor Wlassics Gyula belső titkos Tanácsosunk, vallás- és közoktatásügyi magyar Ministerünk kezei által Bécsben, Ausztriában, Szent-András hava első napján, az Úr ezernyolcszázkilencvenhetedik évében. — Ferencz József s. k., Wlassics Gyula s. k.“

#### **4. Az 1921. évi XXV. törvénycikk a kolozsvári és pozsonyi m. kir. Tudományegyetem ideiglenes áthelyezéséről.<sup>1)</sup>**

(Kihirdettetett az Országos Törvénytárnak 1921. évi június hó 26. napján kiadott 11. számában.)

1. §. Székhelyüknek a trianoni béke következtében történt elvesztése miatt az 1872. évi XIX. törvénycikkkel felállított kolozsvári m. kir. Ferencz József-tudományegyetem ideiglenesen Szegeden, az 1912. évi XXXVI. t.-cikkkel felállított pozsonyi m. kir. Erzsébet királyné-tudományegyetem pedig ideiglenesen Pécssett nyer elhelyezést.

2. §. Azt az időpontot, amelyben a két egyetem új székhelyén működését megkezdi, a val-

<sup>1)</sup> A törvényjavaslatot a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1921. máj. 4-én nyújtotta be 275. sz. a. — A nemzetgyűlés közoktatásügyi és pénzügyi bizottságainak együttes jelentése: 1921. máj. 27. 286. sz. a. Nemzetgyűlési tárgyalás: 1921. jún. 14, 15. a 209. ülésben; harmadszori olvasás 1921. jún. 16. a 210. ülésben.